

คุณค่าของกลอนเปล่าของไทย ช่วง พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2550

พลกฤษณ์ วสีวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

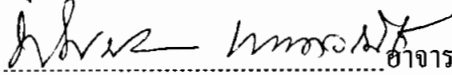
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พลกฤษณ์ วสีวิวัฒน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

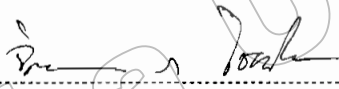
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

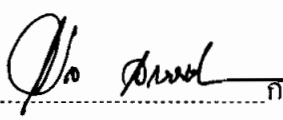

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

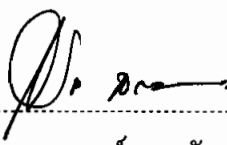

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตตภา สารพัฒน์ ไซปัญญา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัล นกรรจ์แดง)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัล นกรรจ์แดง)

วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส นกรรจ์แดง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตตภา สารพัฒน์ก ไชยปัญญา คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคุณชมัยกร แสงกระจ่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศ เวศร์ภาดา และคุณศิริวรรณ แก้วกาญจน์ ที่กรุณาช่วยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและแนะนำแนวทางอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ให้ความรู้ให้ความช่วยเหลือตลอดการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณคุณพ่อกิตติศักดิ์ และคุณแม่ไพศรี วลีวัฒน์ สำหรับความรักความเอาใจใส่ และการให้โอกาสแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคุณจันทนา และคุณประไพ สีเขียว คุณเสรี และคุณอนงค์ ชุมจินดา ที่ได้ให้ความเอ็นดูและช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณคุณเจด็จ กชฤทธิ์ คุณพรินทร์ เพ็งสุวรรณ คุณอมรรัตน์ บุญสว่าง คุณรุ่งฤทธิ์ และคุณรชฏ วลีวัฒน์ สำหรับการให้คำปรึกษาและการเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยท้ายที่สุด ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

พลกฤษณ์ วลีวัฒน์

49911642: สาขาวิชา: ภาษาไทย; ศศ.ม. (ภาษาไทย)

คำสำคัญ: คุณค่าของคำประพันธ์/ กลอนเปล่า/ คำประพันธ์

พจนานุกรม วลีวิวัฒน์: คุณค่าของกลอนเปล่าของไทย ช่วง พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2550

(THE VALUE OF THAI FREE VERSE FROM B.E. 2514 TO B.E. 2550) กรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์: ทศนีย์ ทานตวนิช, ศศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีไทย) 135 หน้า, ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าของกลอนเปล่าของไทย จำนวน 14 เล่ม ซึ่งคัดเลือกจากกลอนเปล่าที่พิมพ์รวมเล่มระหว่าง พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2550 กลอนเปล่าที่คัดเลือกมาทุกเล่มได้รับการแสดงความเห็นเชิงบวกจากกวีวรรณกรรมวิจารณ์ หรือสถาบันทางวรรณกรรม และได้รับการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิทางวรรณกรรม โดยศึกษาคุณค่าขององค์ประกอบของกลอนเปล่า และคุณค่าของกลอนเปล่าต่อผู้อ่านและสังคม ดำเนินการศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยมีดังนี้

คุณค่าขององค์ประกอบภายใน พบว่า (1) คุณค่าด้านรูปแบบ มี 3 ลักษณะ คือ ความกระชับ การจัดรูปแบบ และการลำดับความคิด (2) คุณค่าด้านการใช้ภาษา มี 5 ลักษณะ คือ การเลือกใช้คำ การเล่นภาษา การเล่นเสียง การเล่นรูปคำ และการใช้ภาพพจน์ (3) คุณค่าด้านกลวิธี การนำเสนอแนวคิด มี 2 วิธี คือ กลวิธีเสนอแนวคิดโดยตรง และกลวิธีเสนอแนวคิดโดยอ้อม

คุณค่าต่อผู้อ่านและสังคม พบว่า (1) คุณค่าต่อผู้อ่าน มี 3 ด้าน ได้แก่ คุณค่าด้านจิตใจ คุณค่าด้านสติปัญญา และคุณค่าด้านการดำเนินชีวิต (2) คุณค่าต่อสังคม มี 2 ด้าน ได้แก่ การบันทึกสภาพสังคม และการเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนาสังคม

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กลอนเปล่าของไทยเป็นงานเขียนที่มีคุณค่า ควรได้รับการส่งเสริม เพื่อขยายกลุ่มผู้อ่านและผู้เขียน รวมถึงเพื่อยกระดับคุณภาพของกลอนเปล่าให้สูงขึ้น

49911642: MAJOR: THAI LANGUAGE; M.A. (THAI LANGUAGE)

KEYWORDS: THE VALUE OF LITERATURE/ FREE VERSE/ LITERATURE

PHOLKRIT WASRIWIWAT: THE VALUE OF THAI FREE VERSE FROM
B.E. 2514 TO B.E. 2550. ADVISOR: TASSANEE THANTAWANIT, M.Ed.
(THAI LANGUAGE AND THAI LITERATURE). 135 P. 2009.

The objectives of this research were to study the value of 14 Thai Free Verse books which were chosen among those printed from B.E. 2514 to B.E. 2550. (The books were selected because of positive criticism from Thai critics or literary institutes and finally were chosen by literary specialists) The books were studied in both value of the components and value for readers and social. The methodology of this study was documentary research. The results were as follows.

As far as the values of the components were concerned, it was found as respectively following; (1) The value of the form in 3 styles: compact, decision, and good arrangement. (2) The value of the language usage was found in 5 forms: using words, pun, play on sound, play on form of words, figure of speech, and using marks. (3) The value of the presentation techniques: the direct and the interpretable communications.

In addition, the value for readers and social was found of being: (1) there was three aspects of value for the readers; to the spirit, to the intelligence and to the way of life and (2) the two aspects of values for the social: to reflect and to develop the social.

The result of the study presented that Thai Free Verse were valuable literary work. These should be promoted in order not only to increase the numbers of readers and writers, but to increase the quality of Thai free verse as well.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่ออังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลอนเปล่าของไทย.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณค่าของบทร้อยกรอง.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการศึกษารูปแบบ การใช้ภาษา แนวคิด และกลวิธีการนำเสนอแนวคิด.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณค่าของกลอนเปล่าของไทย.....	20
3 คุณค่าขององค์ประกอบภายใน.....	23
คุณค่าด้านรูปแบบ.....	23
ความกระชับ.....	23
การจัดรูปแบบ.....	27
การลำดับความคิด.....	42
คุณค่าด้านการใช้ภาษา.....	48
การเลือกใช้คำ.....	48
การเล่นภาษา.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
การเล่นเสียง.....	57
การเล่นรูปคำ.....	58
การใช้ภาพพจน์.....	59
คุณค่าด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิด.....	73
กลวิธีเสนอแนวคิดโดยตรง.....	73
กลวิธีเสนอแนวคิดโดยอ้อม.....	75
4	
คุณค่าต่อผู้อ่านและสังคม.....	80
คุณค่าต่อผู้อ่าน.....	80
คุณค่าด้านจิตใจ.....	80
คุณค่าด้านสติปัญญา.....	91
คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต.....	102
คุณค่าต่อสังคม.....	110
คุณค่าด้านการบันทึกสภาพสังคม.....	110
คุณค่าด้านการเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนาสังคม.....	112
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	118
สรุปผลการศึกษา.....	118
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก.....	127
ภาคผนวก ข.....	131
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดรูปแบบข้อความ.....	27
2	การใช้เครื่องหมายประกอบการนำเสนอ.....	32
3	การลำดับความคิด.....	42
4	การเล่นภาษา.....	51
5	การใช้ภาพพจน์.....	60
6	แนวคิด.....	91